

**RTU studiju kurss "Intelektuālā īpašuma tiesības un datu drošība informācijas tehnoloģijās"****OR000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kods                                                | RA0396                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Nosaukums                                           | Intelektuālā īpašuma tiesības un datu drošība informācijas tehnoloģijās                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Studiju kursa statuss programmā                     | Obligātais/Ierobežotās izvēles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Atbildīgais mācītājspēks                            | Aldis Kalva - Pasniedzējs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Mācītājspēks                                        | Aleksejs Zorins - Lektors                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Apjoms daļās un kredītpunktos                       | 1 daļa, 3.0 kredītpunkti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Studiju kursa īstenošanas valodas                   | LV                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Anotācija                                           | Studiju kursā studējošie iegūst padziļinātu izpratni par intelektuālā īpašuma tiesību būtību, to veidiem un tiesisko regulējumu, kā arī datu drošības jautājumiem informāciju tehnoloģiju vidē. Studiju kursā tiek aplūkoti galvenie intelektuālā īpašuma objekti un sniegtas zināšanas par to aizsardzības mehānismiem un pārkāpumiem. Kursā tiek analizēti intelektuālā īpašuma tiesību subjekti, darbu izmantošanas veidi un aktuālas problēmas šajā jomā. Tāpat studiju kursā tiek sniegtas zināšanas un praktiskas iemaņas datu drošības principos un to pielietojumā informāciju tehnoloģijās. Studiju kursa ietvaros tiek attīstītas studējošo prasmes juridisko normu piemērošanā, datu aizsardzības risinājumu izvērtēšanā un intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu analizē.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs | Studiju kursa mērķis ir nodrošināt studentiem sistemātiskas un padziļinātas zināšanas par intelektuālā īpašuma tiesību pamatprincipiem, to veidiem un tiesisko regulējumu, kā arī par datu drošības aspektiem informācijas tehnoloģiju kontekstā. Kursā ietvaros tiek attīstītas prasmes identificēt un analizēt juridiskus jautājumus, kas saistīti ar intelektuālo īpašumu un personas datu aizsardzību, kā arī veicināta spēja patstāvīgi piemērot tiesību normas praktiskās situācijās un izmantot efektīvus datu aizsardzības risinājumus personīgās kiberdrošības nodrošināšanai.<br>Studiju kursa uzdevumi:<br>1) Veidot izpratni par intelektuālā īpašuma tiesību būtību, tās galvenajiem tiesību objektiem, to aizsardzības mehānismiem un tiesiskā regulējuma īpatnībām nacionālā un starptautiskā kontekstā.<br>2) Attīstīt prasmi identificēt un analizēt juridiskās problēmas, kas saistītas ar intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem, darbu izmantošanu un tiesību subjektiem, kā arī piemērot atbilstošas tiesību normas konkrētās situācijās.<br>3) Iegūt iemaņas datu drošības un personas datu aizsardzības principu piemērošanā informācijas tehnoloģiju vidē, tostarp izvērtējot riskus un pielietojot piemērotus aizsardzības pasākumus.<br>4) Attīstīt spēju juridiski pamatoti formulēt un aizstāvēt savu viedokli, sagatavot analītiskus un argumentētus secinājumus par intelektuālā īpašuma un datu aizsardzības jautājumiem, ievērojot profesionālo ētiku un aktuālo normatīvo regulējumu. |
| Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi     | Studiju kursa apguves laikā studējošie patstāvīgā darbā analizē intelektuālā īpašuma tiesību un datu aizsardzības piemērošanas aspektus informācijas tehnoloģiju vidē, izvērtējot normatīvā regulējuma un judikatūras piemērošanu konkrētās juridiskās situācijās. Patstāvīgi tiek izstrādāts juridisks izvērtējums par kāzusu, kas saistīts ar intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu (piemēram, ar autortiesībām aizsargāta darba izmantošanu digitālajā vidē). Darbā studējošais sniedz argumentētu risinājuma priekšlikumu, balstoties uz piemērojamām tiesību normām un praktiskiem datu aizsardzības principiem, kā arī norāda piemērojamos tiesību avotus un analizē potenciālos riskus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Literatūra                                          | Obligātā/Obligatory:<br>1) Veikša I., Autortiesības digitālajā laikmetā. Rīga: Biznesa augstskola Turība, 2021.<br>2) Pētersone Z., Intelektuālā īpašuma civiltiesiskās aizsardzības līdzekļi. Rīga: TNA, 2013.<br>3) Digitalizācija un sabiedrība. Rīga: Latvijas Nacionālā bibliotēka, 2021, 143 lpp.<br>4) The handbook of communication and security. New York, NY: Routledge, 2019, 431 lpp.<br><br>Papildu/Additional:<br>1) Rozenfelds J., Intelektuālais īpašums. Otrais, labotais un papildinātais izdevums. Rīga: Zvaigzne ABC, 2008.<br>2) Veikša I. Kas ir autortiesības? Rīga: Biznesa augstskola Turība, 2007.<br>3) Veikša I. Autortiesību un blakustiesību aizsardzības tiesiskais regulējums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006.<br>4) Bainbridge D., Howell C., Intellectual property asset management: how to identify, protect, manage and exploit intellectual property within the business environment. Abingdon, Oxon, UK: Routledge, 2014<br>5) Joseph Menn. Cult of the Dead Cow. Public Affairs, 2019.<br>6) Kevin Mitnik. The Art of Invisibility. Little, Brown and Company, 2017.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Nepieciešamās priekšzināšanas                       | Nav prasību                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

**Studiju kursa saturs**

| Saturs                                                                                                                                                                                                                                                                       | Pilna un nepilna laika klātienēs studijas |                | Nepilna laika neklātienēs studijas |                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------|------------------------------------|----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kontakt stundas                           | Patstāv. darbs | Kontakt stundas                    | Patstāv. darbs |
| Autortiesību jēdziens, pamatprincipi un apjoms. Autortiesību objekti: aizsargājamie un neaizsargājamie darbi. Autortiesību subjekti, līdzautoru tiesības, autora tiesību prezumpcija. Autortiesību aizsardzības termiņš. Licencēšana: licences jēdziens, veidi, līguma forma | 4                                         | 6              | 0                                  | 0              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |    |    |   |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|---|---|
| Vispārējs rūpnieciskā īpašuma objektu un to aizsardzības raksturojums. Patentu valde. Patentu valdes amatpersonu kompetence. Rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrācija patentu valdē.                                                                                                              | 4  | 5  | 0 | 0 |
| Dizainparaugu tiesiskā aizsardzība. Dizainparaugu tiesiskās aizsardzības priekšnoteikumi. Tiesības uz dizainparaugu. Aizsargājams dizainparaugs. Neaizsargājami objekti. Dizainparaugu izmantošana. Dizainera personiskās tiesības. Ar dizainparaugu saistīto tiesību aizsardzība.                | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Atbildība par intelektuālā īpašuma pārkāpumiem. Autortiesību un blakustiesību pārkāpumi. Strīdu izskatīšana rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē. Personu pārstāvība rūpnieciskā īpašuma lietās. Dizainparaugu nelikumīga izmantošana. Administratīvā atbildība dizainparaugu aizsardzības jomā. | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Ievads datu drošībā.                                                                                                                                                                                                                                                                              | 4  | 5  | 0 | 0 |
| Informācijas aizsardzība datoros.                                                                                                                                                                                                                                                                 | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Informācijas aizsardzība mobilajās ierīcēs.                                                                                                                                                                                                                                                       | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Informācijas aizsardzība sociālajos tīklos un citos internet resursos.                                                                                                                                                                                                                            | 4  | 6  | 0 | 0 |
| Kopā:                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 32 | 46 | 0 | 0 |

#### ***Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana***

| Sasniedzamie studiju rezultāti                                                                                                                                                                      | Rezultātu vērtēšanas metodes                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Izprot intelektuālā īpašuma tiesību veidus un spēj izskaidrot to tiesiskās aizsardzības aspektus.                                                                                                   | Seminārs, ieskaite                                   |
| Spēj parādīt zināšanas datu drošības pamatos un to svarīgumu informāciju tehnoloģiju pielietojumā.                                                                                                  | Seminārs, kontroldarbs, ieskaite                     |
| Spēj analizēt un diskutēt par aktuāliem intelektuālā īpašuma aizsardzības jautājumiem, formulēt savu viedokli un pamatot to ar tiesību normām un piemēriem no prakses.                              | Seminārs, kontroldarbs, patstāvīgais darbs, ieskaite |
| Spēj definēt galvenos apdraudējumus informācijas tehnoloģiju jomā, kas ietekmē datu drošību un privātumu un pielietot pamata datu aizsardzības paņēmienus un tehnoloģijas personīgai kiberdrošībai. | Seminārs, kontroldarbs, ieskaite                     |
| Spēj, izmantojot studijās apgūtās zināšanas un prasmes, praktiski piemērot intelektuālā īpašuma tiesību normas, risinot juridiska rakstura problēmsituācijas dizaina un IT jomā.                    | Seminārs, kontroldarbs, patstāvīgais darbs, ieskaite |
| Spēj identificēt un risināt kiberdrošības problēmas, kas var rasties gan profesionālajā vidē (piemēram, darba vietā), gan personīgajā digitālajā praksē.                                            | Seminārs, kontroldarbs, patstāvīgais darbs, ieskaite |

#### ***Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji***

| Kritērijs                                       | % no kopējā vērtējuma |
|-------------------------------------------------|-----------------------|
| Piedalīšanās praktiskajās nodarbībās/semināros  | 20                    |
| Kontroldarba kārtošana                          | 20                    |
| Patstāvīgā darba izstrāde un prezentēšana       | 20                    |
| Sekmīgi nokārtots gala pārbaudījums (rakstisks) | 40                    |
| Kopā:                                           | 100                   |

#### ***Studiju kursa plānojums***

| Daļa | KP  | Stundas  |          |         | Pārbaudījumi |        |       |
|------|-----|----------|----------|---------|--------------|--------|-------|
|      |     | Lekcijas | Prakt d. | Laborat | Ieskaite     | Eksām. | Darbs |
| 1.   | 3.0 | 16.0     | 16.0     | 0.0     | *            |        |       |